

Ruotu #70	Antilanpeldo/Häänoma => Lekanmäki Mäkiöskylä/Pyhäjärvi
------------------	--

Sotilastorppa sijaitsi Pyhäjärvellä Mäkiöskylän yhteismaalla 163 km rantatieltä ja 12,5 km Pyhäjärven kappelilta. Alun perin torppa sijoitettiin Liuskan maille, mutta sinne ruotu ei rakentanut mitään rakennuksia. Ruotutalolliset ehdottivat torpan siirtämistä uuteen paikkaan, missä oli lähde jo valmiina. Vuonna 1733 ruodun muodostivat talot:

#7	Ticka Anders Matss	Mäkiöskylä
#10	Liuskala Anders Pählss	Mäkiöskylä
#38	Wuhtoniemi Nils Pählss	Mäkiöskylä
#4	Wäyrynen Erik Hinderss	Mäkiöskylä
#2	Räty Gabriel Gabriellss	Mäkiöskylä
#17	Räty dito Gabriel	Mäkiöskylä
#31	Hywöinen l. Hautalambi gammal öde	Mäkiöskylä
#30	Hywöinen l. Tickanmäki gammal öde	Mäkiöskylä

Vuoden 1752 katselmuksessa todettiin, että torpalla ei ollut vielä mitään rakennuksia valmiina. Torppa päätettiin siirtää uuteen paikkaan. Peltomaata torpalla oli tarpeeksi. Ojia ei tarvittu, mutta aita piti rakentaa yli 200 metriä. Torpalla ei ollut heinäniittyjä, vaan kontrahdin mukaan ruotutalolliset antoivat heinät valmiina tai sotilas sai niittää heinää talollisten omilta mailta.

Vuoden 1781 katselmuksessa rakennukset olivat kunnossa, vain ladon kattoa piti hieman korjata. Ruotu lupasi rakentaa uuden saunan, jota voitaisiin käyttää myös riihenä. Pellot olivat kunnossa, mutta niittymaita torpalla ei ollut.

Vuoden 1791 katselmuksessa todettiin, että vaikka tupa oli vasta korjattu, tuli se uusia: tuvan tuli olla 9 jalkaa kanttiinsa, varusteina keittotakka ja leivinuuni, molemmilla omat savupellit, kaksi ikkunaa sivuseinällä, yksi päätyseinällä, eteisen ovesa lukko. Vanhasta pirtistä tuli tehdä riihi. Aitta ja navetta piti uusia, lato kengittää ja kattaa. Pellot olivat kunnossa, mutta ruodun tuli lannoittaa ne. Heinäniittyä torpalla oli nyt 15 heinähäkkillistä, eli täysi määrä. Puutteet tuli korjata seuraavana syksynä neljän riikintaalerin sakon uhalla.

Thomas/Staffan Pipström

1734–1737

Thomas on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1714. Hänet otettiin sotilaaksi 13.6.1734. Hän sai eron palveluksesta 8.7.1737, jolloin hänen todettiin olevan liian vähäpätöinen sotilaaksi.

Kirkonkirjoissa ei tietoja.

Hendrich Pipström

1742–1747

Hendrich on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1723. Hänet otettiin sotilaaksi 24.4.1742. Ilmeisesti hän osallistui Hattujen sodan loppuvaiheisiin kesällä 1742 ja rykmentin Ruotsin-retkelle talvella 1743–44. Vuonna 1743 hänen todettiin käyttävän vanhan mallista hattua, sukkaa, liiviä, hanskoja ja kengänsolkia. Hän sai eron palveluksesta Hämeessä 4.10.1747.

Hendrich Pählss Pipström s. _._.1723, k.3.12. 1762 Pyhäjärvi, vihitty 17.3.1742 Pyhäjärvi **Walborg (/Margeta) Pählssdr Wuhtoniemi** s.13.12.1721. Hän oli itsellisenä Pyhäjärvellä vuosina 1751–57 ja uudistilallisena Pyhäjärvellä Hiidenniemen Wännissä vuosina 1758–64. Walborgin asui poikansa Pählin luona Pyhäjärven Wännissä ainakin vuoteen 1771. Vuoden 1765 jälkeen hän oli sairaaloinen.

Lapset:

Pähl s.10.6.1743 Pyhäjärvi, k._._.1790 kentällä (ilmeisesti hän osallistui Kustaa III:n sotaan), vaimo **Carin Bengtsdr Blomberg** s.8.4.1737 Pyhäjärvi, k.2.12.1790 Pyhäjärvi (vanh. sotilas #73 **Blomberg Bengt Bentss** ja **Anna Mattsdr Årava**). He olivat uudistilallisina Pyhäjärvellä

Hiidenniemen Wännissä ainakin vuodesta 1763 lähtien ja itsellisinä Pyhäjärvellä vuosina 1787–90. Heidän luonaan asuivat myös äiti-Carin sekä sisarukset Nils, Erich ja Helga. Veljekset raivasivat tilan yhdessä, minkä vakuudeksi Pähl virallisti veljiensä oikeudet kruununtilaan ja hankki heille 30.12.1782 maaherralta sijoituskirjan, jossa Nils ja Erich nimettiin Vänniin ”kanssa-asujiksi” (åboer) yhtäläisin oikeuksin Pählin kanssa. Verotilalliset Pähl Kyllönen ja Pähl Mallinen olivat sijoituskirjan takuumiehinä.¹

Lapset:

Henrich s.20.1.1767 Pyhäjärvi, k.17.3.1770 Pyhäjärvi, vihitty 10.10.1790 Merijärvi **Anna Mattsdr Hijtola** s.11.9.1765 Pyhäjoki (vanh. **Hijtola Matts Erichss** s.20.5.1726 Pyhäjoki (RK: s.25.5.1726) ja **Anna Nielsdr Pirticoski** s.15.8.1726 Pyhäjoki). He olivat palkollisina Merijärvellä vuodesta 1792 lähtien käyttäen nimeä **Flinta**,

Walborg s.15.6.1769 Pyhäjärvi, k.10.3.1791 Pyhäjärvi,

Thomas s.6.2.1775 Pyhäjärvi, vihitty 5.12.1813 Pyhäjärvi leski **Carin Andersdr Wätti**, ent. **Malinen** s.23.10.1772 Pyhäjärvi (vanh. **Malinen Anders Pählss** s.21.9.1724 Pyhäjärvi ja **Carin Larsdr** s. _._.1748 Iisalmi). Carinin vihitty 2.avioonsa 19.1.1795 Pyhäjärvi **Simon Pählss Wätti/Wätinautio** s.30.6.1765, k.13.8.1808 Pyhäjärvi,

Nils s.10.5.1777 Pyhäjärvi, k.10.5.1825 Haapajärvi,

Hendrich s.1.7.1745 Pyhäjärvi, k.3.3.1747 Pyhäjärvi,

Helena/Helga s.22.3.1747 Pyhäjärvi (isä Henric *Henricss*). Hän oli palkollisena lippumies (#26) Abraham Lydenillä,

Brita s.22.7.1749 Pyhäjärvi. Hän oli piikana lippumies (#26) Abraham Lydenillä,

Carin s.21.3.1752 Pyhäjärvi (äiti *Margeta Pählssdr*),

Nils s.7.8.1754 Pyhäjärvi, k.17.11.1808 Pyhäjärvi, vihitty 13.3.1792 Pyhäjärvi **Brita Mattsdr Emoniemi** s.16.5.1766 Pyhäjärvi (vanh. **Emoniemi Mats Henricss** s.20.6.1743 Pyhäjärvi ja **Helga Henricsdr** s. _._.1745). Nils asui veljensä Pählin luona Pyhäjärven Wännissä vuodesta 1763 lähtien. He olivat itsellisinä Pyhäjärvellä vuodesta 1787 ja uudistilallisina Pyhäjärvellä Hiidenniemen Kankaalla vuosina 1801–08. Brita vihitty 2.avioonsa 26.12.1809 Pyhäjärvi **Matts Mattss Olkonen** s.26.3.1780 (vanh. **Olkonen Mats Zachriass** s.4.3.1756 Pyhäjärvi ja **Margeta Bertilsdr Weivionmäki**, ent. **Rönckö** l. **Rautia**, s.16.10.1754 Pyhäjärvi).

Lapsi:

Helena s.21.4.1793 Pyhäjärvi, k.6.12.1803 Pyhäjärvi,

Maths s.7.7.1800 Pyhäjärvi, k.14.12.1803 Pyhäjärvi,

Henric s.17.7.1804 Pyhäjärvi,

kuoll.synt.tr s.3.4.1759 Pyhäjärvi, k.3.4.1759 Pyhäjärvi

Erich s.14.9.1760 Pyhäjärvi, vihitty 25.7.1790 Pyhäjärvi **Anna Larsdr Marjoniemi**, ent. **Kutramoinen**, s.8.8.1764 Pyhäjärvi, k.3.9.1833 Pyhäjärvi (vanh. **Kutramoinen Lars Pehrss** s.5.4.1727 Pyhäjärvi ja **Lisa Andersdr** s. _._.1729). Erich asui veljensä Pählin luona Pyhäjärven Wännissä vuodesta 1763 lähtien ja veljensä Nilsin luona Pyhäjärvellä Hiidenniemen Kankaalla ainakin vuosina 1801–04. Tämän jälkeen heidät on merkitty Pyhäjärvellä palkollisiksi ja vuodesta 1817 itsellisiksi.

Lapset:

Eric s.6.12.1790 Pyhäjärvi, muutti 15.1.1810 Viitasaarelle,

Walborg s.17.8.1793 Pyhäjärvi, meni Viitasaarelle,

Henric s.23.1.1795 Pyhäjärvi (Kangala). Hän muutti Venäjälle,

Pehr s.8.6.1797 Pyhäjärvi (Kangas),

Anna s.19.9.1800 Pyhäjärvi (Kangala), muutti Kalajoelle,

Lisa s.22.1.1803 Pyhäjärvi (Kangas), k.20.12.1806 Pyhäjärvi,

Nils s.18.5.1807 Pyhäjärvi.

Hendrich Hendrichss Pipström 1748–1762

Hendrich on syntynyt Pyhäjoen suurpitäjässä noin vuonna 1723–30. Hänet otettiin sotilaaksi 8.3.1748. Hän oli linnoitustöissä Helsingissä vuosina 1748–51; ainakin vuonna 1749 hän palveli Helsingin varuskunnassa. Vuonna 1753 hänen mainitaan olleen sairaana ruodussaan. Hän osallistui Pommerin sotaan vuosina 1757–1762. Loppuvuodesta 1759 hän oli sairas, samoin vuonna 1761 hän oli sairaana Stralsundissa. Hän kuoli Pommerissa 2.1.1762, missä hänet ammuttiin Neu Kalenin etapilla.

Henrich Henricss Pipström, ent. **Bengtälä**, s.13.7.1729 Pyhäjoki, k. Pommeri (vanh. **Bengtälä Henrich Mårtenss** ja **Lijsa Henrichsdr**), vaimo **Anna Henricsdr** s.5.1725. Annan 2.puoliso leski **Pehr Pehrss Parvia** s.5.12.1723 (äiti **Lisa Mattsdr** s.1688).

Lapset Annan 1.aviosta:

Lisa s.6.9.1751 Pyhäjoki, puoliso sotilas #107 **Jöran Henricss Rubin** (katso),
Carin s.1754 Pyhäjärvi, k.30.9.1756 Pyhäjärvi,

Lapsi Anna 2.aviosta:

Anna s.22.10.1765 Pyhäjärvi.

Hans Hopp 1767–1772

Hans on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1749. Hän oli 174 cm pitkä. Hänet otettiin sotilaaksi tähän ruotuun 18.6.1767. Hän kuoli ruotutorpassaan 22.3.1772.

Hans Isaacss Hopp s.6.1750, k.22.3.1772 Pyhäjärvi, vaimo leski **Maria Gustafsdr Kähärä** s.3.1739 Pyhäjärvi (vanh. **Kähärä Gustaf Olofss** s.1714 ja **Maria Johansdr** s.1713). Marian 1.puoliso sotilas #71 **Matts Johanss Modig/Ridderskog** s.1725, k.7.1763 (katso). Marian 3.puoliso **Mårten Ruotostenmäki**, ent. **Heinonen**, s.13.1.1731 Pyhäjärvi (vanh. **Heinonen Anders** ja **Maria Ericksdr**). Hans on merkitty Pyhäjärven rippikirjaan ensimmäisen kerran vuonna 1764.

Thomas Hopp 1773–1788

Thomas on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1752. Hän oli 177 cm pitkä. Hänet otettiin sotilaaksi 16.6.1773. Hän osallistui Kustaa III:n sodan alkuvaiheisiin toimien linnoitustöissä Suomenlinnassa. Hän kuoli Helsingissä 3.10.1788.

Thomas Matss Hopp, ent. **Savola**, s.21.12.1747 Pyhäjärvi, k.1788 taistelulentäällä Kustaa III:n sodassa (vanh. **Savola Matts Erichss** s.1694 ja **Beata Mattsdr** s.1710), vaimo **Maria Andersdr Ticka l. Kinnunen** s.16.6.1747 Pyhäjärvi (vanh. **Ticka l. Kinnunen Anders Matss** s.1709 ja **Lijsa Mattsdr**). Thomas oli varamiehenä Merijärven Tähjänjoella vuosina 1772–73. Marian 1.puoliso **Knut Pähls Kyllönen** s.17.7.1744 Pyhäjärvi, k.6.1770 Pyhäjärvi (vanh. **Kyllönen Pähl Pähls** s.1717 ja **Margeta Knutsdr** s.1713).

Marian lapsi 1.aviostaan:

Pähl Knutss s.16.9.1769 Pyhäjärvi, vihitty 30.4.1797 Pyhäjärvi **Anna Eliasdr Sammallahti** s.8.3.1776 Pyhäjärvi (vanh. **Sammallahti l. Wäisälä Elias Gabriellss** s.1.1.1746 Pyhäjärvi ja **Brita Olofsdr Mustaparta** s.26.1.1745 Pyhäjärvi). He asuivat Pyhäjärven Sammallahdessa.

Lapset:

Maria s.25.3.1797 Pyhäjärvi,
Brita s.11.3.1798 Pyhäjärvi (RK:ssa myös Anna), vihitty 23.4.1816 Pyhäjärvi **Pehr Eliass Rönkö** s.31.8.1792 Pyhäjärvi (vanh. **Rönkö Elias Pehrss** s.2.1.1769 Pyhäjärvi ja **Regina Staphansdr** s.22.12.1771,
Caisa Lovisa s.21.5.1802 Pyhäjärvi, k.13.10.1803 Pyhäjärvi,
Elias s.11.11.1804 Pyhäjärvi, vihitty 9.7.1826 Pyhäjärvi **Britha Caisa Thomasdr Pilppula**,
Anna s.6.11.1807 Pyhäjärvi.

Sigfred Sigfredss Hopp 1789–1797

Sigfred on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1768. Hän oli 165 cm pitkä. Hänet otettiin sotilaaksi 9.3.1789, jolloin hän joutui heti mukaan Kustaa III:n sotaan. Jo keväällä 1789 hän marssi komppanian mukana itärajalte Joensuuhun. Ilmeisesti hän osallistui vuoden 1789 taisteluihin Savossa ja kesällä 1790 rykmentin sotatoimiin Savonlinnan seudulla. Vuonna 1794 hän oli linnoitustöissä Hämeenlinnassa ja vuonna 1795 Hankoniemessä. Hän kuoli 10.3.1797 (tai k.10.5.1797).

Sigfrid Sigfridss Hopp, ent. **Eskonsipo**, s.15.1.1768 Kempele, k.25.5.1797 Pyhäjärvi (hukkuu) (vanh. **Esko Sigfrid** s. _._.1726 ja **Lisa Michelsdr** s. _._.9.1734, jotka asuivat Kempeleen Åhukaisessa), vihitty 9.1.1796 Pyhäjärvi **Sara Gabrielsdr Rätty** s.18.12.1766 (vanh. **Rätty Gabriel Gabriels** s.19.1.1731 Pyhäjärvi, k.26.3.1767 Pyhäjärvi ja **Malin Eriksdr Väyrynen** s.20.3.1727 Pyhäjärvi). Sigfrid muutti vuonna 1786 palkolliseksi Rantsilaan, vuonna 1789 Haapavedelle ja 14.10.1790 edelleen Pyhäjärvelle.

Sigfridin, k.25.5.1797, perukirjassa on perijänä mainittu vaimo Sara Gabrielinr Rätty.²

Mårten Hopp 1798–1802

Mårten on syntynyt Pohjanmaalla noin vuonna 1772. Hän oli 165 cm pitkä. Hänet otettiin sotilaaksi 2.4.1798. Hän sai eron palveluksesta rykmentin pääkatselmuksessa 7.7.1802, jolloin hän oli sairaana ruodussaan. Tuolloin hänet mainittiin myös pahatapaiseksi.

Mårten (/Matts) Ericss Hopp, ent. **Tuickala/Strang**, s.30.5.1772 Kokkolan maasrk (RK: s.30.3.1772) (vanh. **Strang Eric Hanss** s. _._.1746 ja **Anna Mårtensdr** s.3.7.1753 Kokkolan maasrk (jonka vanh. **Mårten Mårtenss Strang** s.19.5.1723 Kokkolan maasrk ja **Anna** s.19.9.1724; tulivat Kokkolasta Pyhäjoen Tuickalaan noin vuonna 1781), vihitty 11.11.1797 Oulainen **Margeta Pehrsdr Tirilä** s.4.9.1761 Oulainen, k.29.12.1808 Oulainen (vanh. **Tirilä**, ent. **Häckilä**, **Pehr Pehrss** s.22.7.1728 Oulainen ja **Lena Johansdr** s. _._.5.1726). Mårtenin vanhemmat asuivat perheineen Pyhäjoella Etelänkylän Tuickalassa ainakin vuosina 1788–90. Mårten on merkitty Oulaisissa palkolliseksi vuosina 1796–97. Mårten ja Margeta tulivat Oulaisista Pyhäjärvelle vuonna 1798. He muuttivat 14.3.1804 takaisin Oulaisiin.

Lapset:

Pehr s.1.11.1798 Pyhäjärvi, vihitty 11.7.1825 Nivala **Brita Lisa Michelsdr Malinjemi** s.5.5.1807 Nivala (vanh. **Malinjemi**, ent. **Uusitalo**, **Michel Christer** s.29.12.1778 Nivala (isoisä sotilas #12 **Christer Mahlman** s. _._.1714) ja **Walborg Michelsdr** s.25.9.1782 Kärämäki (RK: s.28.9.1782) (isä sotilas #78 **Michel Persson Orre** s.25.9.1728 Kärämäki)). Pehr on merkitty itselliseksi Oulaisissa vuoden 1811 jälkeen ja palkolliseksi Nivalassa ainakin vuodesta 1825, **Anna Brita** s.7.5.1800 Pyhäjärvi, vihitty 25.6.1826 Haapavesi **Fredrich Nilss Mannila**, ent. **Tickala**, s.1.1.1798 Pyhäjärvi (vanh. **Mannila**, ent. **Tickala**, **Nils Henricss** s.29.8.1758 ja **Kirsten Johansdr** s.14.6.1763). Anna Brita on merkitty itselliseksi Oulaisissa vuoden 1811 jälkeen. Anna Brita ja Fredrich asuivat itsellisinä Haapaveden Karvola/Mannilassa ainakin vuosina 1827–32.

Annan avioton lapsi:

Johan s.26.11.1824 Haapavesi, k.11.2.1825 Haapavesi,

Yhteiset lapset:

Nils s.9.2.1827 Haapavesi,

Greta Stina s.6.6.1829 Haapavesi,

Lisa s.16.4.1832 Haapavesi, k.28.10.1836 Haapavesi,

Efraim s.10.9.1835 Haapavesi, k.6.6.1837 Haapavesi,

Erik s.10.3.1838 Haapavesi,

Lars s.8.1.1841 Haapavesi,

Maria s.14.7.1804 Oulainen, k.14.7.1804 Oulainen.

Isaac Lom/Lamm

1803–1804

Isaac kirjattiin sotilaaksi 21.3.1803 ruotuun #42. Jostakin syystä hänet on merkitty samaan aikaan myös tähän ruotuun. Tästä hänet poistettiin 1.9.1804, mutta ruodussa #42 hän palveli Suomen sodan loppuun asti (katso).

Katso ruotu #42.

Fredric Lahm

1805–1809

Fredric, ent. **Mylykangas**, on syntynyt Pyhäjoen suurpitäjässä noin vuonna 1782. Hän oli 168 cm pitkä. Hänet otettiin sotilaaksi 8.4.1805. Hän osallistui Suomen sotaan vuosina 1808–09. II kenttäpataljoonan palkkarästituettelon mukaan hän oli sodan loppuvaiheessa sairaana Nikkilän sairaalassa, mistä hänet myös kotiutettiin. Hänellä oli palkka (1 riikintaaleri 42 killinkiä) saamatta joulukuun 1808 ja helmikuun 1809 väliseltä ajalta.

Fredric Fredricss Lam, ent. **Mylykangas**, s.8.1.1785 Merijärvi (vanh. **Mylykangas Fredric Henricss** s.29.3.1746, k.18.12.1808 Merijärvi ja **Lisa Pehrsdr** s.____.1745, k.26.9.1804 Merijärvi).

Viitteet

---

¹ Salon kruununvoudin arkisto: HIII:3 (sijainti 203/354/I-337/II), Wännilä/30.12.1782

² OMA, Salon tuomiokunta: signum 159, s.421/25.4.1801